

Informovaný souhlas pacienta(tky) s výkonem

Radionuklidová léčba pomocí ^{131}I a scintigrafie

Vážená paní, Vážený pane,

vzhledem k tomu, že jako svéprávný jedinec se podílíte významným způsobem na diagnostickém a léčebném postupu navrženém u Vaší osoby, máte nezadatelné právo být před Vaším rozhodnutím o těchto postupech podrobně informován(a).

Na základě Vašeho aktuálního zdravotního stavu Vám byla lékařem indikována terapie ^{131}I (radiojódem), scintigrafie a případně dozimetrie, pro onemocnění štítné žlázy.

Co je terapie radiojódem:

Podaný radioaktivní jód ^{131}I je vycytán ve štítné žláze nebo v její zbytkové tkáni (pokud vám byla štítná žláza chirurgicky odstraněna), event. v metastázách karcinomu štítné žlázy. Radioaktivní záření vycházející z podaného ^{131}I ozáří štítnou žlázu, její zbytky či metastázy, a vede tak k léčebnému efektu.

Jaký je důvod (indikace) tohoto výkonu:

Indikací k této léčbě může být:

- **onemocnění štítné žlázy nádorového původu** – provádí se po chirurgickém odstranění nádoru resp. celé štítné žlázy. Následně se podá radiojód, který vnitřním ozářením odstraní zbytek funkční tkáně štítné žlázy. Ozáření je šetrné a minimálně ovlivňuje okolní struktury krku. Radiojód se může podat opakovaně, pokud se kdekoliv v těle zjistí nádorová tkáň, která je ho schopna akumulovat.
- **hyperthyreóza (zvýšená činnost štítné žlázy)** – terapie radiojódem je vedle léčby léky a operace další možností léčby tohoto onemocnění. Terapie bývá ordinována často při nemožnosti operace, nebo při nežádoucích účincích či neúčinnosti medikamentózní terapie.
- **funkční autonomie štítné žlázy (se zvýšenou činností štítné žlázy nebo i bez ní).**
- **endokrinní orbitopatie (bolestivé poškození očí při hyperthyreóze)** – provádí se po chirurgickém odstranění celé štítné žlázy.
- **léčba radiojódem za účelem zmenšení velké štítné žlázy** – v případě výrazného zvětšení štítné žlázy u starších pacientů, kde chirurgické řešení je velmi rizikové.

Součástí léčby je scintigrafie a dozimetrie. Scintigrafické vyšetření je zobrazovací metoda, která využívá pro znázornění různých orgánů ionizující záření, které vychází z naaplikovaného léčiva, tzv. radiofarmaka. Vlastností každého radiofarmaka je se hromadit v určitých tkáních, které je tak možné díky tomu zobrazit a hodnotit. Pro komplexní diagnostiku a dozimetrii může být vyšetření doplněno hybridní tomografickou metodou SPECT/CT. Dozimetrie je metoda, pomocí které hodnotíme radiační zátěž; taktéž je použita k získání parametrů, které jsou důležité při plánování léčby samotné.

Alternativy výkonu:

U onemocnění štítné žlázy nádorového původu (diferencovaný karcinom) je standardně zvažována léčba radiojódem až po chirurgickém odstranění žlázy. Zbytky štítné žlázy, obzvláště ty větší velikosti, mohou být odstraněna operačně. V některých případech může být zváženo i zevní ozařování. U zvýšené činnosti štítné žlázy jsou alternativními postupy užívání určitých léků (prakticky trvalé) nebo operace štítné žlázy.

Jaký je režim pacienta před výkonem:

V intervalu několika týdnů až měsíců před plánovanou léčbou radiojódem nesmíte užívat jód v žádné formě, nesmíte ani podstoupit vyšetření nebo jiný výkon, při kterém je podávána jodová kontrastní látka. O vysazení léků před vyšetřením Vás poučí ošetřující lékař (nejčastěji endokrinolog).

Kontraindikace výkonu:

Absolutní kontraindikace podání terapie radiojódem je těhotenství a kojení.

Relativní kontraindikace je neschopnost udržet moč a celková nesoběstačnost.

Relativní kontraindikace u léčby radiojódem u nenádorových onemocnění je dále věk pod 30 let – v tomto případě mohou být výjimky, kdy jiná léčba není možná.

Jaký je postup při provádění výkonu:

Jedná se o jednorázové podání radioaktivního ^{131}I ve formě kapsle (či kapslí). Množství radioaktivity je stanoveno individuálně pro každého pacienta pro dosažení nejlepšího léčebného efektu.

Před nebo po proběhlé léčbě může být lékařem indikováno i opakovaně provedení scintigrafie. Při tomto vyšetření budete ležet na zádech na vyšetřovacím stole scintigrafické kamery. Budeme snímat celé Vaše tělo nebo jeho části a dále může lékař indikovat cílené tomografické SPECT/CT vyšetření. Vyšetření tak celkově může trvat až 45 minut. Během snímání se nesmíte hýbat.

Jaké jsou možné komplikace a rizika:

Radiofarmakum je léčivo, které obsahuje radioaktivní prvek produkující ionizující záření, které je využito k léčbě i zobrazování. Při CT se používá rentgenové záření. Váš ošetřující lékař zvažil všechny dostupné léčebné metody a dospěl k názoru, že přínos převáží možná rizika této léčby.

Vedlejší účinky léčby se vyskytují velice zřídka a to převážně při terapii většími aktivitami radiojódů.

Mezi *akutní komplikace léčby radiojódem* patří zejména: otok a bolestivost v oblasti slinných žláz, přechodná ztráta chuti, zažívací obtíže (pocit na zvracení, bolesti v oblasti žaludeční, event. zvracení), minimální a přechodný pokles krvetvorby, bolest na krku v místě štítné žlázy, u mužů mírný a přechodný pokles tvorby spermií (u opakovaných terapií), u žen přechodné snížení funkce vaječnicků (u opakovaných terapií).

Pro omezení možných vedlejších účinků léčby se během hospitalizace doporučuje pít většího množství tekutin, časté močení a podpora slinění cucáním citrónu, kyselých bonbonů event. žvýkání žvýkaček. V případě zažívacích potíží či bolestí krku pak dle ordinace lékaře postačí běžné medikamenty.

Při léčbě zvýšené činnosti štítné žlázy dochází po léčbě radiojódem ke snížení funkce štítné žlázy s nutností zpravidla trvalého užívání hormonů štítné žlázy.

Jaký je režim pacienta po provedení výkonu:

Po podání radioaktivního jódu ^{131}I bude látka postupně vylučována z Vašeho těla močí, stolicí, potem i vydechaným vzduchem. Aby se minimalizovala radiační zátěž pro osoby ve Vašem okolí, je nutné dodržovat následující režimová opatření:

- Po dobu hospitalizace zůstanete na izolačním pokoji Kliniky nukleární medicíny.
- Je nutné používat pouze ústavní prádlo. Vlastní pyžamo, spodní prádlo, ručníky ani jiné textilie není možné používat.
- Osobní věci si ponecháte pouze v nezbytném rozsahu (např. hygienické potřeby). Mobilní telefon, knihy či časopisy si můžete vzít s sebou, ale v případě kontaminace mohou být zadrženy k dekontaminaci.
- Předměty, které si budete chtít odnést domů, je vhodné si nechat proměřit personálem oddělení na možnou kontaminaci.
- Na oddělení je nutno šetřit vodou; se sprchou, umyvadlem a WC zacházejte proto šetrně – jsou napojeny na jímký pro zachytávání radioaktivního odpadu.
- Návštěvy přímo na oddělení nejsou během pobytu obecně povoleny. Po individuálním schválení lékařem (v závislosti na množství radioaktivity ve Vašem těle) můžete přijmout dospělou návštěvu ve vyhrazeném prostoru kliniky či venku. Návštěvy nejsou povoleny těhotným ženám a nezletilým osobám.

Každé ráno proběhne měření dávkového příkonu ve vzdálenosti 1 metr od Vašeho těla. Toto měření určí, jaký režim pohybu je pro Vás vhodný a kdy budete moci být propuštěn(a) domů. Propuštění je možné až v momentě, kdy celková aktivita ve Vašem těle klesne pod hranici bezpečnou pro Vaše okolí.

Po propuštění zůstává ve Vašem těle stále malé množství radioaktivity, proto po dobu alespoň 10 dnů po podání léčebných aktivit ^{131}I dodržujte následující doporučení:

- nevyskytujte se dlouhodobě v těsné blízkosti jiných osob – doma i v zaměstnání,
- vyhýbejte se kontaktu s malými dětmi či těhotnými ženami a nespěte s nimi ve stejné místnosti,
- omezte cestování veřejnou dopravou na nezbytné minimum,
- nechoďte do prostor, kde se shromažďuje větší počet lidí (kino, divadlo, bohoslužby apod.),
- používejte výhradně své hygienické potřeby, ručníky a ložní prádlo.

Ženám v reprodukčním věku po podání léčebných aktivit radiojódů, které chtějí mít ještě děti, doporučujeme odložit těhotenství alespoň o 1 rok od podání poslední léčebné aktivity radiojódů. U mužů není vhodné, aby partnerka otěhotněla 6 měsíců po podání poslední léčebné aktivity radiojódů.

Pokud jste plně neporozuměli textu, požádejte svého lékaře o vysvětlující nebo doplňující informace k dané problematice.

1) zaškrtněte odpovídající políčko

Identifikační údaje pacienta(tky):

Příjmení:	Jméno:	Titul:	RČ:
-----------	--------	--------	-----

Identifikační údaje zákonného zástupce, opatrovníka:

Příjmení:	Jméno:	Datum narození:
-----------	--------	-----------------

Plánovaný výkon:

Radionuklidová léčba pomocí ¹³¹I a scintigrafie

Vysvětlující pohovor provedl:

identifikace a podpis lékaře

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod, předpokládaný prospěch, způsob provedení, následky i možná rizika a komplikace plánovaného výkonu. Dále mi byly vysvětleny možné alternativy včetně jejich komplikací a zdravotní důsledky vyplývající z nepodstoupení plánovaného výkonu. Měl(a) jsem možnost zeptat se lékaře na všechno, co mě ve vztahu k plánovanému výkonu zajímá, a obdržel(a) jsem vysvětlení, kterému jsem porozuměl(a). S provedením výše uvedeného výkonu souhlasím.

Souhlasím s aplikací ionizujícího záření – radiofarmakum a CT: ¹⁾ ANO NE
Jste těhotná? ¹⁾ ANO NE
Kojíte? ¹⁾ ANO NE

Dále prohlašuji, že jsem pravdivě informoval(a) ošetřujícího lékaře o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb a nezatajil(a) jsem žádné okolnosti svého zdravotního stavu, které jsou překážkou v provedení výkonu či mohou být v jakékoli souvislosti se vznikem komplikací.

Bylo mi podáno vysvětlení, že v případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších výkonů nutných k záchraně mého života nebo zdraví, budou tyto výkony provedeny.

V Ostravě dne: _____

_____ podpis pacienta(tky), zákonného zástupce, opatrovníka

1) zaškrtněte odpovídající políčko